

R O M Â N I A
ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția I civilă

Decizia nr. 1090/2019

Ședința publică din data de 30 mai 2019

Asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București, secția a V- a civilă, la data de 7 octombrie 2015, reclamantul A. a chemat în judecată pe pârâta Societatea B. SA, pentru a fi obligată la plata sumei de 400.000 euro, reprezentând despăgubiri pentru prejudiciile morale aduse imaginii și reputației sale prin intermediul emisiunilor difuzate pe postul C., respectiv "D.", "E.", "Răi da' buni" și "F." .

În drept, reclamantul a invocat prevederi din Legea audiovizualului, dispozițiile art. 40 alin. (3) și art. 18 lit. a) și b) din Codul audiovizualului și art. 1357 C. civ.

Prin Sentința civilă nr. 695 din 8 iunie 2016, Tribunalul București, secția a V-a civilă a admis în parte acțiunea, în sensul că a obligat pârâta să plătească reclamantului suma de 5.000 euro, cu titlu de despăgubiri morale.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că reclamantul invocă o campanie de defăimare a sa printr-o susținere părtinitoare față de pârâtă, G., mama copilului celor doi, ori prin necenzurarea acesteia în acuzațiile nefondate referitoare la un comportament necorespunzător al reclamantului față de copil sau în legătură cu creșterea, îngrijirea și educarea acestuia, în cadrul emisiunilor "E." din 10 septembrie 2014, "H." din 27 ianuarie 2014, "F." din 18 februarie 2014 și 24 martie 2014 și "Răi, da buni" din 10 septembrie 2014.

În analiza cererii, tribunalul a constatat că faptele imputate (afirmațiile și comentariile făcute în cadrul emisiunilor TV), în materialitatea lor, astfel cum sunt redată în transcrierile înregistrărilor atașate la dosarul cauzei, nu au fost contestate (art. 255 alin. (2) C. proc. civ.); ceea ce se contestă este caracterul lor ilicit, dat fiind că, în opinia pârâtei, ele se situează în marja permisă de dispozițiile art. 10 din Convenția Europeană referitoare la libertatea de exprimare, fiind simple judecăți de valoare. Spre deosebire de imputațiile factuale, judecățile de valoare nu supun pe jurnalist obligației de a verifica adevărul celor transmise în spațiul media, ori de a dezvălui sursa, fiind suficientă plasarea informației sub semnul probabilității, a posibilității ca o anumită concluzie să fie trasă de către destinatarii informației transmise. Dacă difuzarea informației s-a făcut cu bună credință, adică între parametrii mai sus arătați și fără intenția (fie și indirectă) de a denigra, de a jigni sau de a umili, ori de a expune o persoană la oprobriu ori la dispreț public fără o justificare legată de un interes public, activitatea jurnalistului rămâne la adăpost de orice obligație de reparații pentru prejudicii civile, căci nu s-ar putea identifica o atingere adusă atributelor personalității umane într-un mod incompatibil cu protecția recunoscută de lege acestor valori.

Instanța a arătat că demersul jurnalistic, în general, se bucură de o prezumție de bună credință în difuzarea informațiilor și că, între anumite limite, este permisă utilizarea mijloace de expresie jurnalistică specifice unor specii literare (pamflet, satiră) ce implică o critică sau o ironizare a unor persoane sau a faptelor lor, însă sub justificarea interesului public și a bunei credințe; firește că aceste abordări pot deranja, pot să nu placă persoanelor vizate, însă, dacă ironia sau satira nu ajung să depășească limitele de limbaj și să fie, prin ele însele, jignitoare, adică să lezeze demnitatea persoanei, discursul jurnalistic se menține în afara ilicitului pe acest domeniu de analiză.

Cercetând conținutul emisiunilor la care reclamantul a făcut referire, tribunalul a reținut că, în cadrul emisiunilor "D." din 14 septembrie 2014 și din 10 septembrie 2014 și "I." din 10 septembrie 2014, moderatorii pârâtei au comentat câte un episod din viața reclamantului și a fostei sale logodnice, în legătură cu copilul lor minor și cu disputa dintre cei doi părinți asupra modului de desfășurare a relațiilor personale ale reclamantului cu copilul.

Analizând conținutul emisiunilor "F." din 24 martie 2014 și din 18 februarie 2014, tribunalul a constatat că a fost respectat dreptul la replică, asigurând reclamantului, direct sau prin avocatul său, contactat telefonic în emisiune, posibilitatea de a-și expune punctul de vedere, sau precizând la sfârșitul emisiunii că îl va contacta și pe reclamant în acest scop. De asemenea, în emisiunea "E." din 10 septembrie 2014, s-a precizat încă de la început, precum și la finalul emisiunii, că s-a încercat contactarea reclamantului pentru a-și exprima un punct de vedere în legătură cu tema emisiunii și că se continuă demersurile în acest scop, iar reclamantul - fiind contactat telefonic - a răspuns să se ia legătura cu avocatul său, care, la rândul său, contactat fiind, a refuzat să ofere o opinie, din lipsă de timp.

În aceste emisiuni, precum și în emisiunea "Răi, da' buni" din 24 martie 2014, instanța a constatat faptul că, deși realizatorii lor au menținut, în general, discuțiile în sfera neutră a interesului pentru dezvoltarea unor aspecte reale ale relației dintre cei doi, pornind de la acuzații reciproce, realizatorul recomandând ambelor părți să "lase orgoliile la o parte, de dragul copilului" și au cerut invității G. să precizeze dacă există dovezi privind aspectele menționate, dacă invitata nu a precizat ea însăși ce probe deține, au existat și momente în care invitata G. a formulat acuzații directe față de reclamant, fără ca realizatorul să intervină și să ceară acesteia să precizeze dacă există dovezi în sensul celor afirmate ori să o atenționeze că o afirmație ce se constituie într-o acuzație directă sau imputație concretă nu poate fi făcută decât pe baza unor probe. Este vorba despre secvența în care invitata a afirmat despre reclamant că o bate (pe ea, mama copilului) și că i-a și arătat copilului, distrându-se, cum face aceasta, De asemenea, în cursul emisiunii "H." din 27 ianuarie 2014, dacă în prima parte a emisiunii, abordarea subiectului a fost una echilibrată, în final, după ce realizatorul emisiunii a luat punctul de vedere al G., conchide că "G. nu i-a interzis niciodată lui A. să-și vadă copilul", însă "sportivul este în permanență pus pe hartă și scandal", nerezultând că a asigurat și reclamantului dreptul de a-și expune punctul de vedere ("audiatur et altera pars", potrivit art. 40 alin. (1) din Codul audiovizualului). Aceste secvențe au fost selectate și în rapoartele de monitorizare avute în vedere de Consiliul Național al Audiovizualului, cu ocazia sancționării postului de televiziune C. din cadrul SC B. SA, prin Decizia CNA nr. 22 din 12 februarie 2015, documente depuse la dosar ca probă de către reclamant.

Cu privire la sancțiunea aplicată prin această decizie, tribunalul a precizat că nu o va avea în vedere ca element decisiv în aprecierea comportamentului ilicit ce interesează răspunderea civilă delictuală în cauza da față, însă a apreciat că nu pot fi excluse de la aplicare normele din legislația audiovizualului, căci acestea reprezintă normele obligatorii de conduită ce reglementează activitatea desfășurată în domeniu, și a căror încălcare poate constitui ilicitul comis de persoana fizică sau juridică în prestarea unui astfel de serviciu, în înțelesul larg dat de art. 1349 alin. (1) din C. civ. Întocmai ca orice altă încălcare, și "ilicitul audiovizual" poate genera o anumită formă de răspundere, specifică, fără a se limita însă la ea, ceea ce presupune coexistența mai multor forme de răspundere, fiecare urmărind a ocroti valori diferite, legalitatea desfășurării activității unui furnizor de servicii audiovizuale, pe de o parte, și drepturile și libertățile individuale fundamentale, pe de altă parte. Încălcarea unei norme poate antrena, deopotrivă, atât răspunderea administrativă, cât și răspunderea civilă delictuală, dacă toate condițiile cerute de aceasta din urmă sunt întrunite. Delimitarea netă și categorică (așa cum este susținută de pârâta în notele scrise) între obligațiile cuprinse în normele din materia audiovizualului (a căror încălcare este constatată de consiliu și atrage o răspundere administrativă) și prevederile C. civ. în privința răspunderii civile delictuale, se bazează, în realitate, pe o construcție logico-juridică greșită, întrucât aplicabilitatea normelor cuprinse în Legea nr. 504/2002, împreună cu normele cuprinse în Decizia nr. 220/2001 a CNA, indiferent de natura lor, se justifică din perspectiva identificării acelor norme de conduită specifice care, fiind încălcate, cum se susține, determină caracterul ilicit și culpabil al acțiunii/inacțiunii reputate ca fiind prejudiciabile.

Tribunalul a reținut că protecția oferită de textele art. 72 C. civ., art. 71 alin. (1) și art. 73 C. civ., vizând demnitatea persoanei (onoarea și reputația reclamantului), cât și dreptul la viață privată și dreptul la propria imagine, a căror încălcare este sancționată prin dispozițiile art. 253 alin. (3), (4) din același cod, este indiscutabilă și că orice ingerință nu ar fi justificată decât din perspectiva demonstrării unui interes public ori prin respectarea limitărilor permise de art. 75 C. civ., cu specială referire la libertatea de exprimare, garantată, la rândul său, prin dispozițiile art. 10 din Convenția Europeană, la care se adaugă exercitarea unei astfel de libertăți cu bună credință.

A constatat că nu prezintă relevanță sub aspectul existenței răspunderii, faptul că pârâta a continuat doar, într-o serie mediatică, dezvoltarea unor aspecte din viața reclamantului, relevante anterior sau concomitent de alte canale de televiziune sau publicații de profil, ori împrejurarea că reclamantul însuși, prin propriile intervenții în spațiul public, ar fi determinat o reacție în media, aceste aspecte putând numai influența întinderea prejudiciului, precum și a reparației, prin stabilirea valorii despăgubirii raportat la propria contribuție a pârâtei la producerea faptului păgubitor.

În schimb, a reținut că titlurile precum "G. trăiește o adevărată dramă din cauza luptătorului A." nu pot fi privite, în sine, ca o calomnie ele având ca scop captarea atenției publicului și determinarea acestuia să urmărească emisiunea, anunțând-o ca fiind centrată asupra unui subiect de interes a unei părți din media; titlul poate avea, în sine, un caracter incitator, fără ca, în mod necesar, conținutul emisiunii să-și păstreze același caracter ori să depășească limitele unei informări corecte sau limitele libertății de exprimare.

Similar, nu s-ar putea, de principiu, deduce că informațiile prezentate ca fiind "știri senzaționale" reprezintă în sine un ilicit audiovizual, conținutul propriu-zis fiind cel care trebuie analizat spre a se constata dacă asigură sau permite publicului "să evalueze cât de justificate sunt acuzațiile", în sensul art. 3 alin. (1) și (3) din Legea nr. 504/2002 și art. 40 alin. (2) din Codul audiovizualului; cu privire la "instigarea" invității G. să dezvolte anumite pasaje ale relației dintre cei doi, nici acest demers, în sine, nu reprezintă un ilicit, dacă sunt respectate normele în materie de difuzare prin

intermediul serviciilor media, reclamantul trebuie să accepte că, în calitatea sa de persoană publică, ce pretinde o recunoaștere de pe o astfel de poziție a aspectelor pozitive din viața și cariera sa, publicul ar putea fi interesat și asupra faptelor sau evenimentelor ce l-ar expune criticilor - ce pot să nu fie lipsite de virulență.

Raportat la situația de fapt constatată, tribunalul a reținut că, prin neasigurarea (în maniera arătată) a dreptului publicului la o informare corectă (în acest sens, CEDO - cauza Oberschlick contra Austriei) și a dreptului reclamantului la reputație și imagine, în condițiile în care s-au făcut afirmații concrete (cu influență asupra reputației și carierei reclamantului), datorită cărora s-ar putea crede că reclamantul ar fi săvârșit acte impardonabile față de fosta sa parteneră și față de copil, faptele pârâtei pot fi privite ca având un caracter prejudiciabil, prin încălcarea atributelor esențiale ale personalității (onoare și reputație), reglementate de art. 72 C. civ., fără a se mai încadra în limitările permise de art. 75 C. civ. și art. 10 din Convenția Europeană. Ca atare, pârâta are a răspunde pe tărâmul dispozițiilor generale ale art. 1349 alin. (1) C. civ.

Raportat la întinderea despăgubirii, tribunalul a avut în vedere aspectele particulare ale speței, probate de reclamant (ca urmare a informațiilor difuzate, acesta a fost atât "sanționat" moral de opinia publică, dar și exclus de la anumite evenimente importante pentru cariera sa sportivă). De asemenea, a ținut cont și de buna reputație de care reclamantul se bucura anterior evenimentelor mediatizate, dar și de contextul în care nu toate faptele în legătură cu care s-a formulat acțiunea au fost dovedite. Ca urmare, a apreciat că o valoare a despăgubirii de 5000 euro, reprezintă o reparație justă și echitabilă a prejudiciului produs reclamantului, despăgubirea fiind evaluată global, în echitate, pentru a se asigura atât caracterul de indemnitate, cât și caracterul sancționator, fără a fi afectat echilibrul între gravitatea încălcării, întinderea consecințelor acesteia și justificarea în sine a sancțiunii civile aplicabile.

Împotriva sentinței au declarat apel, atât reclamantul, cât și pârâta.

Prin Decizia civilă nr. 335A din 16 martie 2018, Curtea de Apel București, secția a IV a civilă a respins apelul pârâtei SC B. SA, a admis apelul declarat de reclamantul A., a schimbat în parte sentința apelată, în sensul că a obligat pe pârâtă să plătească reclamantului suma de 10.000 Euro, în echivalent în RON la cursul BNR la data plății, cu titlu de daune morale; a menținut dispoziția de admitere în parte a acțiunii.

În ce privește apelul declarat de către pârâtă, Curtea a reținut că acesta nu este întemeiat, pentru următoarele considerente:

Referitor la răspunderea civilă pentru fapta proprie reglementată prin prevederile art. 1357 C. civ., invocată de către reclamant în fundamentarea acțiunii, Curtea a reținut că aceasta este aplicabilă atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice.

Prin prevederea legală susmenționată se stipulează că cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligat să-l repare. Autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă.

Textul de lege nu face nici o distincție între persoanele fizice și persoanele juridice, instituind un caracter de generalitate al răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, indiferent de autorul faptei ilicite.

În literatura juridică s-a decis că persoana juridică răspunde pentru fapta proprie în temeiul art. 219 C. civ., conform cu care, faptele licite sau ilicite săvârșite de organele persoanei juridice obligă însăși persoana juridică, însă numai dacă ele au legătură cu atribuțiile de serviciu. Faptele ilicite atrag și răspunderea personală și solidară a celor care le-au săvârșit, atât față de persoana juridică cât și față de terți.

Prevederile legale susmenționate au în vedere două raporturi juridice de răspundere: între persoana juridică și terțul victimă prejudiciată în temeiul art. 219 alin. (1) C. civ. și, pe de altă parte, între persoana sau persoanele care au săvârșit fapta prejudiciabilă, în calitate de organ sau, după caz, de membri ai organului colectiv de conducere sau administrare al persoanei juridice și terțul prejudiciat. Victima va putea chema în judecată, fie numai persoana juridică, fie doar persoanele în cauză sau pe toate acestea, pentru a răspunde solidar, în conformitate cu prevederile art. 1382 C. civ. Deci, victima prejudiciului este cea care are posibilitatea de opțiune între a chema în judecată fie numai persoana juridică, fie numai persoana fizică, fie de a le chema să răspundă în mod solidar pe amândouă.

În speță, nu se invocă, însă, răspunderea faptei ilicite a persoanei juridice pentru fapte organelor sale de conducere, ci pentru fapte ilicite comise de către angajați ai săi în exercitarea atribuțiilor lor de serviciu.

Conform art. 20 din Constituția României, (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale

ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Din analiza prevederilor constituționale susmenționate, rezultă că prevederile din legile interne trebuie interpretate în acord cu drepturile consacrate în convențiile internaționale la care România este parte, printre care, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată de către România prin Legea nr. 30/1994.

Din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului din domeniul de aplicare a art. 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, rezultă că libertatea de exprimare este garantată oricărei persoane, fără a face vreo distincție privitoare la natura scopului în vederea căruia această libertate se exercită sau privitoare la rolul pe care îl are în viața socială cel ce o exercită. De asemenea, s-a arătat că sintagma orice persoană folosită de textul discutat privește orice subiect de drept, persoană fizică sau persoană juridică, după cum el poate fi invocat de către orice victimă a încălcării acestui drept. Totodată, Curtea a decis că "nici statutul juridic de societate anonimă al societății în cauză, nici caracterul comercial al activităților sale și nici chiar însăși natura libertății de exprimare nu ar putea priva societatea reclamantă de beneficiul art. 10 din Convenție, Acesta se aplică oricărei persoane fizice sau juridice". (CEDH, 24 februarie 1994, *Cosado Coca c/Espagne*, Serie x nr. x A, p. 57 și CEDH, 22 mai 1990, *Autronic AG c/Suisse*, Serie x nr. x, p.47 etc.).

Curtea de apel a reținut că, dacă pârâta invocă în apărare dreptul la liberă exprimare reglementat în art. 10 alin. (1) din Convenție, aceasta trebuie să se supună și limitelor legale de exprimare reglementate prin art. 10 alin. (2) din Convenție și că dreptul intern în această materie trebuie examinat în înțelesul prevederilor convenționale, dar și al jurisprudenței în materie, în integralitatea sa.

În plus de aceasta, libertatea de exprimare cuprinde, în sine, două libertăți: libertatea de opinie și libertatea de informare. În cadrul ambelor libertăți, societățile de televiziune răspund direct de conținutul programelor sale și trebuie să ofere o relatare obiectivă și echilibrată cu privire la fapte și activități de interes public relatate de jurnaliști sau de terțe persoane.

Ca urmare, critica pârâtei, potrivit căreia nu poate răspunde pentru fapta proprie este neîntemeiată.

Într-adevăr, din Decizia nr. 22 din 12 februarie 2015, Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat-o pe pârâta cu 50.000 RON amendă pentru încălcarea dispozițiilor art. 3 alin. (1) și art. 19 alin. (2) din Legea audiovizualului, care prevăd dreptul la difuzarea și retransmiterea serviciilor de programe care realizează și asigură pluralismul politic și social, diversitatea culturală, lingvistică și religioasă, informarea, educarea și divertismentul publicului cu respectarea libertăților și a drepturilor fundamentale ale omului, dar și obligația de difuzare a programelor care pot afecta dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor prin codare sau la intervale orare de timp care să asigure faptul că minorii din zona de transmisie, în situații normale, nu pot auzi sau vedea emisiunile respective.

De asemenea, s-a reținut încălcarea art. 18, art. 40 alin. (3) și art. 47 alin. (1) din Codul audiovizualului prin care se stipulează că nu pot fi difuzate în intervalul orar 6:00 - 23.00 producții care prezintă violență fizică, psihică sau de limbaj, în mod repetat, și că moderatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitațiilor să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență.

Din cuprinsul deciziei rezultă că la postul de televiziune C. în emisiunile "D.", "E.", "Răi da' buni" și "F." din perioada mai - decembrie 2014, membri consiliului au constatat că unele dintre acestea, în care s-au utilizat în mod repetat expresii licențioase, cu conotații sexuale ori injurioase, cu violență de limbaj, au fost difuzate cu încălcarea prevederilor privind asigurarea divertismentului publicului, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și cele referitoare la protecția minorilor.

Curtea a reținut că printre emisiunile menționate în cuprinsul deciziei se numără și cea din 14 septembrie 2014, prin care se fac referiri, cu conotații negative, directe, la raporturile părintești dintre reclamant și minorul rezultat din relația de concubinaj a acestuia cu numita G., cât și cea din 10 septembrie 2014, prin care G. l-a acuzat direct pe reclamant că vrea să o stoarcă de bani și că nu este interesat de soarta copilului, fără ca prezentatoarea emisiunii să emită probe în acest sens. De asemenea, în cadrul aceleiași emisiuni, s-au redat înregistrări din emisiunea "F." prin care G. pretindea că a fost amenințată cu cuțitul și chiar lovită de către reclamant, motiv pentru care ar fi fost chemată în judecată pentru despăgubiri de 450.000 euro de către reclamant într-un alt proces.

Împrejurarea că unele dintre faptele ilicite invocate în actualul litigiu drept teme al răspunderii civile delictuale au atras și răspunderea administrativă a pârâtei în baza dispozițiilor legale susmenționate din domeniul audiovizualului, nu poate constitui temei de exonerare de răspundere delictuală, cum just a reținut și prima instanță.

Astfel, răspunderea administrativă pentru protecția publicului rezultată din legislația din domeniul audiovizualului, nu exclude răspunderea civilă delictuală a persoanei juridice pentru prejudiciile aduse reputației sau imaginii unei persoane în cadrul acelorași emisiuni, atâta vreme cât aceste valori sunt protejate prin art. 74 C. civ. și art. 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În consecință, curtea a reținut că nici acest motiv de apel nu este întemeiat.

A mai reținut instanța că dispozițiile art. 10 alin. (1) și (2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, au prioritate în aplicare în raport de normele de drept intern, au generat o practică bogată a Curții Europene a Drepturilor Omului care, prin jurisprudența sa, a stabilit principii general valabile în aplicare.

Astfel, Curtea a decis că libertatea de exprimare prevăzută de alin. (1) al textului de lege susmenționat, reprezintă un drept fundamental al omului care nu poate fi limitat decât în condițiile prevăzute la alin. (2) din acesta.

Pentru ca limitările să fie legale trebuie să îndeplinească mai multe condiții și anume: exercițiul libertății de exprimare presupune îndatoriri și responsabilități; exercițiul ei poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni, ceea ce semnifică recunoașterea posibilității pentru stat de a exercita anumite ingerințe în exercițiul acestei libertăți fundamentale. Aceste ingerințe trebuie să îndeplinească anumite condiții și anume: să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim, să fie necesare într-o societate democratică și să existe un raport de proporționalitate între ingerință și scopul urmărit.

Referitor la prima condiție, s-a reținut că, prin legislația în domeniul audiovizualului, s-au stabilit de către stat îndatoriri și responsabilități în domeniul audiovizualului care îndeamnă pe jurnaliști la moderație, reținere și la o obligație de rezervă.

Cu privire la ingerință, s-a conchis că atragerea răspunderii civile delictuale în sarcina unei persoane poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului la liberă exprimare. Prin admiterea în parte a acțiunii, prima instanță a produs o ingerință în dreptul la libera exprimare.

Pentru ca ingerința să fie legală trebuie să fie prevăzută de lege, iar aceasta trebuie să ofere precizie în reglementare și să fie accesibilă publicului. În speță, ingerința este prevăzută de lege, respectiv de prevederile art. 1357 și urm. C. civ. și întrunește condițiile susmenționate, astfel încât, este justificată.

Un alt principiu general valabil este cel ca ingerința incriminată să corespundă unei nevoi speciale imperioase, adică să urmărească un scop legitim.

În speță, antrenarea răspunderii civile delictuale a reclamantului a avut un scop legitim, respectiv protecția oferită de art. 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectiv dreptul la reputație.

Este adevărat că presa, căreia i s-a asigurat rolul indispensabil de "câine de pază al democrației" într-o societate democratică, poate și trebuie să ofere informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor chestiuni de interes general.

În speță, reclamantul chiar dacă era un sportiv renumit la nivel mondial nu putea prezenta interes general decât sub aspectul carierei sale profesionale, viața sa privată fiind un factor secundar protejat de art. 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Or, prin emisiunile suscite nu au fost antamate chestiuni ce țin de viața profesională a reclamantului, ci numai de reputație și de imagine.

În Decizia din 12 decembrie 2000, *Company y Diez de Rovenga et Lopez & Galiacho Perona c/Espagne*, Curtea a reținut că reclamantii ziariști au fost condamnați de instanțele naționale la plata unor despăgubiri civile pentru repararea prejudiciului cauzat unor persoane urmare a atingerii aduse dreptului acestora la reputație, la intimitate personală și la imagine, deoarece acestea au apreciat că informația publică nu avea aspectul esențial de a fi de interes general, susceptibile să justifice difuzarea ei din moment ce ea evoca o pretinsă relație amoroasă dintre două persoane a căror viață publică nu avea nici o legătură cu viața lor sentimentală.

Instanța europeană a urmat soluția jurisdicțiilor naționale, arătând că reportajele incriminate, care s-au focalizat asupra unor aspecte pur private ale vieții persoanelor în cauză, nu puteau fi considerate că ar fi contribuit la vreo dezbatere de interes general pentru societate în pofida notorietății lor.

De asemenea, Curtea europeană a decis că trebuie să se facă distincție clară între fapte și judecăți de valoare. Dacă materialitatea primelor poate fi dovedită, cele din urmă nu pot fi supuse unei probări a exactității lor. Cu toate acestea, și

o judecată de valoare care nu are niciun fel de indiciu factual poate constitui temei al răspunderii delictuale. În speță, au fost făcute afirmații directe referitoare la fapte determinate, cât și judecări de valoare.

O parte din faptele care au făcut obiectul afirmațiilor determinate din cadrul emisiunilor susmenționate, au fost ulterior infirmate de către organele de anchetă, menționându-se că adresa de internet de la care au fost trimise aceste afirmații nu aparține reclamantului.

În cauza Cuc Pascu contra României din 16 septembrie 2008, Curtea Europeană a apreciat că, în lipsa unei baze factuale, reclamantul, în calitate de jurnalist, ar fi trebuit să dea dovadă de mai multă rigoare și de o prudență sporită înainte de a publica articolul litigios. Deși reclamantul avea cunoștință de faptul că informațiile litigioase proveneau de la P.S. acestea le-a publicat fără a le verifica conținutul, ca pe niște simple fapte. Or, aceste informații au fost în orice caz contrazise de probele administrate în fața instanțelor naționale. Prin urmare, în acord cu acestea, Curtea nu este convinsă de buna credință a reclamantului.

Cu alte cuvinte, datorită îndatoririlor și responsabilităților inerente exercițiului libertății de exprimare, protecția conferită jurnaliștilor de art. 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este subordonată condiției ca cei interesați să acționeze cu bună-credință, în sensul de a furniza informații exacte și credibile, cu respectarea deontologiei jurnalistice.

Curtea de apel a reținut că aceste considerațiuni referitoare la aprecierea bunei-credințe a jurnalistului sunt aplicabile și raportului juridic dedus judecății, pârâtei revenindu-i aceleași obligații ca și cele menționate mai sus.

De asemenea, pârâta era obligată să asigure un raport de proporționalitate între dreptul la libera exprimare și apărarea reputației unei persoane, sens în care trebuia să dea dovadă de mai multă prudență, echidistanță și să se pretindă dovezi de la invitata emisiunii referitoare la faptele reclamate. Verificarea acestor aspecte este esențială în aprecierea bunei-credințe.

Faptul că în emisiuni au fost preluate și informații de la alte instituții de presă sau televiziune, nu exonerează pe pârâtă de răspunderea pentru modul de prezentare a emisiunilor sale, dovadă fiind și sancționarea sa cu amendă în baza legislației audiovizualului.

Ca urmare, Curtea a reținut că, în cadrul emisiunilor susmenționate, afectarea reputației reclamantului nu răspunde unei nevoi sociale imperioase. De asemenea, nu se poate reține buna-credință a pârâtei în asigurarea dreptului la liberă exprimare.

Ca urmare, în baza art. 480 alin. (1) C. proc. civ., reținând netemeinicia tuturor motivelor de apel, instanța de apel a respins, ca nefondat, apelul formulat de pârâtă.

Cu privire la apelul declarat de către reclamant, Curtea de Apel a considerat că acesta este, în parte, întemeiat, pentru considerentele care succed.

Din probele administrate în cauză, respectiv referatul cu propunere de punere în mișcare a acțiunii penale de la 21 septembrie 2016 întocmit de către organele de anchetă ale Ministerului Afacerilor Interne în Dosarul nr. x/2014, rezultă că împotriva numitei G. și a altor membri ai familiei acesteia a fost pusă în mișcare acțiunea penală pentru comiterea infracțiunii de înșelăciune și respectiv abuz de încredere, în daune reclamantului, referitor la încasarea unor sume de bani pentru cumpărarea unei locuințe. Din același referat rezultă că suspecta G. a prezentat la dosarul penal un număr de 58 de mesaje purtate între ea și A., dar din verificări s-a constatat că adresa de e-mail nu a aparținut niciodată și nici nu aparține lui A.. Faptul că aceeași persoană folosește aceleași mesaje și le prezintă la instituții ca fiind adevărate, conduce la concluzia că aceasta, prin acțiunile sale, induce în eroare organele judiciare cu bună știință folosindu-se de o adresă de e-mail ca fiind a reclamantului.

De asemenea, în scrisoarea trimisă tradusă din limba engleză și apostilată conform Convenției de la Haga, trimisă de J., se arată următoarele:

"conducerea J. a observat faptul că ați fost implicat în mod constant în scandaluri care pun în umbră reputația J.. Scandalurile repetate și în formațiile nefavorabile despre dumneavoastră din partea presei din România care vin de la declarațiile date de domnișoara G. și familia sa au afectat încrederea și interesul unor potențiali sponsori de-ai noștri pentru a vă sponsoriza personal. Estimăm că daunele generate de pierderea sponsorizărilor și a veniturilor din cauza acuzelor venite din partea domnișoarei G. și familiei sale depășesc valoarea de 300.000 euro începând cu luna iunie 2014".

În plus, reclamantul pretinde că emisiunile incriminate pot fi și în prezent vizualizate pe pagina de internet a televiziunii C. astfel încât continuă să-i producă un prejudiciu de imagine. De asemenea, acesta susține că, urmare a încetării sponsorizărilor, afectării imaginii și reputației sale și a stresului produs inclusiv prin intermediul emisiunilor menționate mai sus, cariera sa sportivă a fost grav afectată.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că și un prejudiciu material produs în patrimoniul unei persoane poate provoca suferințe morale care pot atrage aplicarea de daune morale.

În raport de cele de mai sus, Curtea a reținut că o valoare de 10.000 euro acordată reclamantului pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat prin afectarea reputației și imaginii sale este suficientă.

Valoarea de 400.000 euro pretinsă de către reclamant cu titlu de daune morale este disproporționată, întrucât, din probele dosarului rezultă că și acesta s-a implicat în scandalul iscat de G. și că și alte posturi de televiziune și publicații de presă au oferit detalii în legătură cu viața lor personală și cu procesele în care sunt implicați, inclusiv cele referitoare la situația minorului rezultat din relația de concubinaj.

Așa fiind, în baza art. 480 alin. (1) C. proc. civ., în aceste limite a fost admis apelul declarat de reclamant, a fost schimbată, în parte, sentința apelată și a fi obligată pârâta la plata sumei de 10.000 euro cu titlu de daune morale, în loc de 5.000 de euro, către reclamant.

Decizia din apel a fost atacată cu recurs, în termen legal, de către reclamant și de pârâtă.

1. În susținerea motivelor de recurs, reclamantul susține, în esență, că vinovăția pârâtei pentru fapta sa rezultă din coroborarea următoarelor dispoziții legale: art. 74, art. 1349, art. 71, art. 72, art. 73, art. 252 C. civ.

Susține astfel că, prin campania susținută ani de zile, de denigrare a sa, pârâta a încălcat toate aceste dispoziții legale, scopul fiind acela de a obține profit și audiență.

Demersul jurnalistic al pârâtei încalcă Codul de deontologie jurnalistică, ce interzice ingerința presei în viața privată a persoanelor publice, atunci când faptele respective nu au relevanță pentru exercitarea funcției.

Afirmațiile nereale legate de viața personală sunt de natură a genera persoanei lezate suferințe majore, ca efect a lezării prestigiului social, prin atingerea unei reputații ce a fost obținută în ani, prin studiu, prin muncă și prin multe sacrificii.

Denigrarea declanșată public prin mass media și internet, capătă conotații catastrofale având în vedere impactul pe care asemenea informații le au asupra publicului.

Atacurile la adresa reclamantului sunt abuzive, tendențioase, mincinoase și jignitoare, făcute cu scop denigrator, astfel încât se impune sancționarea unor asemenea atitudini.

Legiuitorul a stabilit că oricine are dreptul ca imaginea să nu-i fie reprodusă, nici publicată, fără autorizarea sa, imaginea constituind o manifestare privilegiată a personalității, fiind un drept al personalității, de natură a proteja persoana, fiind strâns legată și de securitatea individuală.

Doctrina a menționat ca orice persoană, chiar cunoscută marelui public, trebuie să poată beneficia de speranța legitimă de protecție și respect ale vieții private și a dreptului la propria imagine în temeiul Convenției Europene.

În mod tendențios, pârâta a prezentat aspecte din viața privată a reclamantului, pentru a evidenția în fals presupuse fapte reprobabile, respectiv agresiune fizică asupra unor femei (G. și mama sa) și sugari (fiul său de doar câteva luni).

Reclamantul susține că, urmare acestui scandal mediatic, a pierdut locul de muncă și niciun sponsor nu a mai dorit să îl sponsorizeze, menționând în acest sens scrisoarea prin care firma angajatoare J. din SUA îi transmite că sponsorii nu au mai dorit să încheie contracte de sponsorizare.

Calomniera sa a determinat ca sponsorii și cluburile sportive să se îndepărteze de acesta, iar ca sportiv profesionist nu mai poate participa la concursuri dacă nu este afiliat unui club sportiv și dacă nu există sponsori care să susțină financiar pregătirea sportivă.

2. Pârâta B. SA a formulat următoarele critici cu privire la decizia curții de apel:

Instanța de apel a făcut o greșită aplicare a art. 998 - 999 C. civ., art. 30 din Constituția României și art. 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului, stabilind că exercițiul dreptului la libera exprimare a depășit limitele admise.

Susține că cel care exercită prerogativele pe care le recunoaște dreptului său subiectiv nu poate fi considerat că acționează ilicit.

În speță, jurnalistul a utilizat dreptul la libera exprimare, iar demersul său a întrunit toate exigențele pe care jurisprudența CEDO le-a instituit în materie.

Existența faptei ilicite trebuie să fie analizată în raport de buna credință a jurnalistului, iar pe de altă parte, să existe o minimă bază factuală care să justifice demersul acestuia.

Mai susține recurența pârâtă că instanța de apel a pronunțat hotărârea de constatare a răspunderii sale delictuale încălcând principiul potrivit căruia, "pedepsirea unui jurnalist pentru că a ajutat la diseminarea declarațiilor făcute de o alta persoana într-un interviu ar afecta serios contribuția presei la discutarea chestiunilor de interes public și nu ar trebui să fie admisă decât dacă există motive deosebit de întemeiate pentru a face acest lucru", principiu constant enunțat de CEDO.

În acest sens, recurența susține că elementul central al recursului este reprezentat de faptul că sancționarea sa a fost pronunțată în condițiile în care toate afirmațiile stabilite de instanță ca fiind vătămătoare pentru intimat au fost rostite de către fosta parteneră a acestuia, d-na G.

Dreptul apărut de art. 10 din Convenție cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau comunica informații și idei, fără amestecul autorităților publice. Invocă în susținerea afirmațiilor sale hotărârile pronunțate în cauza Dalban contra României și în cauza Wille contra Liechtenstein.

Mai susține recurența că, în condițiile în care sursa s-a dovedit credibilă, iar jurnalistul a fost de bună credință, verificând toate informațiile furnizate de aceasta, inclusiv cele privitoare la relațiile intime, potrivit jurisprudenței CEDO, trebuie exonerat de răspundere, întrucât buna credință și interesul public al subiectului scot demersul său jurnalistic din sfera faptelor ilicite.

În acest sens, recurența invocă hotărârea din cauza Goodwin vs Marea Britanie, precum și pe cea din cauza Urbino Rodrigues vs Portugalia.

Învestită cu soluționarea căii de atac, Înalta Curte de Casație și Justiție, secția I civilă a procedat, la data de 15 octombrie 2018, la întocmirea raportului asupra admisibilității în principiu a recursurilor.

Completul de filtru, constatând că raportul întrunește condițiile art. 493 alin. (3) C. proc. civ., a dispus, prin rezoluția din 18 octombrie 2018, comunicarea acestuia, pentru ca părțile să își exprime punctele de vedere, astfel cum prevăd dispozițiile art. 493 alin. (4) C. proc. civ.

Potrivit dovezilor aflate la dosarul de recurs, raportul asupra admisibilității în principiu a recursurilor a fost comunicat părților.

Părțile nu au formulat punct de vedere cu privire la raportul privind admisibilitatea în principiu a recursurilor.

Constatându-se încheiată procedura de filtru, dosarul a fost înaintat completului de judecată în vederea stabilirii termenului pentru soluționarea căii de atac.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2019, având în vedere dispozițiile art. 493 alin. (5) și (6) și art. 493 alin. (7) C. proc. civ., completul filtru a admis în principiu recursurile declarate în cauză.

La termenul din 30 mai 2019, instanța a reținut cauza în pronunțare.

Structurând criticile formulate prin cele două recursuri cu care a fost investită, Înalta Curte reține următoarele considerente, comune susținerilor formulate de reclamantul reclamantul A. și de pârâta Societatea B. SA:

La situația de fapt reținută de instanțele fondului, care nu mai poate fi reapreciată în recurs, în raport de dispozițiile art. 488 C. proc. civ., Înalta Curte constată că instanța de apel a aplicat corect dispozițiile legale incidente.

Reglementarea libertății de exprimare și a condițiilor de exercitare a acesteia este cuprinsă atât în norme interne, cât și în norme internaționale, ratificate sau adoptate de statul român, norme care au întemeiat în bună măsură apărările părților litigante și care se impun a fi reiterate în analiza motivelor de recurs cu care prezenta instanță a fost investită.

Astfel, potrivit prevederilor art. 31 alin. (4) din Constituția României, "mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice", iar în conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (6) din

aceeași Constituție, "libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine".

Art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede la paragraful 1 că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare, drept care cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. La paragraful 2, norma convențională prevede că exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Rezultă că dreptul garantat de art. 10 din Convenție nu este unul absolut. Dacă paragraful 1 al art. 10 consacra existența dreptului la libertatea de exprimare, paragraful 2 al articolului menționat permite restrângerea exercitării acestui drept în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva anumitor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra sau chiar împotriva democrației însăși.

Altfel spus, libertatea de exprimare, ca drept esențial într-o societate democratică, nu poate fi exercitată dincolo de orice limite. Ca orice altă libertate socială, ea presupune luarea în considerare a unor interese de ordin general, cum sunt siguranța națională, integritatea teritorială ale statelor contractante, siguranța publică, apărarea acesteia și prevenirea săvârșirii unor infracțiuni, protecția sănătății și a moralei publice, garantarea autorității și imparțialității puterii judiciare, precum și a unor interese de ordin personal, anume reputația și drepturile ce aparțin altor persoane, împiedicarea de a divulga informații confidențiale.

Aceste limitări se concretizează în posibilitatea existenței unor ingerințe ale autorităților statale în exercițiul dreptului la libertatea de exprimare, spre a se realiza scopurile enunțate de art. 10 paragraful 2 din Convenție. Instanța europeană a subliniat în repetate rânduri că restricțiile la libertatea de exprimare, oricare ar fi contextul în discuție, nu sunt compatibile cu dispozițiile art. 10 paragraful 2 decât dacă îndeplinesc condițiile pe care textul le impune în privința lor.

Conform celor ce rezultă din dispozițiile normei convenționale evocate, exercițiul libertății de exprimare presupune "îndatoriri și responsabilități" și el poate fi supus unor "formalități, condiții, restricții sau sancțiuni", ceea ce semnifică recunoașterea posibilității pentru stat de a exercita anumite "ingerințe" în exercițiul acestei libertăți fundamentale. Aceste ingerințe trebuie să îndeplinească anumite condiții, respectiv să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie necesare într-o societate democratică. "Scopul legitim" este dat de interesele de ordin general și de cele individuale prevăzute de paragraful 2 al art. 10.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat, cu valoare de principiu, că oricine, inclusiv un ziarist, care exercită libertatea sa de expresie, își asumă "îndatoriri și responsabilități" a căror întindere depinde de situația concretă în discuție și de procedeul tehnic utilizat. Recunoscând fără nicio rezervă rolul esențial ce revine presei într-o societate democratică, jurisdicția europeană a reamintit că paragraful 2 al art. 10 din Convenție prevede limitele exercițiului libertății de exprimare, urmând a se determina dacă, în circumstanțele particulare ale cauzei, interesul informării publicului poate trece înaintea "îndatoririlor și responsabilităților" de care sunt ținuți ziaristii în exercitarea activității lor.

În ceea ce privește dreptul la viața privată, Curtea Europeană a statuat în jurisprudența sa că noțiunea de viață privată cuprinde elemente care se raportează la identitatea unei persoane, cum ar fi numele său, fotografia sa, integritatea sa fizică și morală; garanția oferită de art. 8 din Convenție este destinată în principal să asigure dezvoltarea, fără ingerințe din afară, a personalității fiecărui individ în relațiile cu semenii. Așadar, există o zonă de interacțiune între individ și terți care, chiar și într-un context public, aparține "vieții private" (a se vedea Von Hannover împotriva Germaniei [GC], nr. 59320/00, paragraful 50, CEDH 2004-VI). De asemenea, s-a statuat că "dreptul la apărarea reputației este un drept care, în calitate de element al vieții private, este legat de art. 8 din Convenție" (a se vedea Chauvy și alții împotriva Franței, nr. 64915/01, paragraful 70, CEDH 2004-VI).

Totodată, s-a arătat că trebuie găsit un echilibru între libertatea de exprimare și dreptul la viața privată, care cade sub incidența art. 8, echilibru care impune tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de comiterea afirmațiilor denigratoare, dacă afirmațiile reprezintă situații factuale, lipsite de suport probatoriu, efectuate în cadrul unei adevărate campanii de denigrare și reiterate în public, prin mijloace de comunicare prin presă și mass-media cu rea-credință (cauza Petrina vs. România, cauza Andreescu vs. România).

În acest sens, instanța europeană a statuat în cauza Sipoș vs. România că, "Curții îi revine sarcina de a stabili dacă statul, în contextul obligațiilor pozitive care decurg din art. 8 din Convenție, a administrat un just echilibru între protecția

dreptului reclamantei la reputația sa, element constituent al dreptului la protecția vieții private, și libertatea de exprimare protejată la art. 10 (Petrina, citată anterior, pct. 36; Von Hannover împotriva Germaniei, nr. 59320/00, pct. 70, CEDH 2004-VI). Astfel, Curtea consideră că obligația pozitivă care decurge din art. 8 din Convenție trebuie să se aplice în cazul în care afirmațiile susceptibile să afecteze reputația unei persoane depășesc limitele criticilor acceptabile din perspectiva art. 10 din Convenție (Petrina, citată anterior, pct. 39)".

De asemenea, instanța europeană a reiterat principiile stabilite în jurisprudența sa privitoare la libertatea de exprimare garantată de art. 10 din Convenție (cauza Cumpăna și Mazăre c. României [MC], nr. 33348/96, par. 88-93), reamintind că presa joacă rolul indispensabil de "câine de pază" într-o societate democratică, precum și faptul că presa, deși nu trebuie să depășească anumite limite ținând în special de protecția reputației și drepturilor celuilalt, totuși are sarcina de a comunica informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor subiecte de interes general.

Curtea a făcut din nou referiri la cauzele din jurisprudența sa privitoare la protecția oferită jurnaliștilor care dezbate probleme de interes public, precum și la limitele criticii acceptabile, limite care sunt mai largi în privința funcționarilor publici ori politicienilor decât în privința persoanelor private (cauza Ieremiov c. României nr. 1, 24 noiembrie 2009, nr. 75300/01, par. 38).

Totodată, libertatea de exprimare este aplicabilă și "informațiilor" ori "ideilor" care ofensează, șochează sau deranjează, iar pentru a constitui o încălcare a art. 8 din Convenție care protejează dreptul la reputație, un atac împotriva reputației unei persoane trebuie să atingă un anumit nivel gravitate și să cauzeze un prejudiciu victimei prin atingerile aduse dreptului acesteia la respectul vieții private (cauza A. c. Norvegiei, 9 aprilie 2009, nr. 28070/06, par. 64).

În aprecierea depășirii limitelor libertății de exprimare și necesitatea respectării dreptului la viața privată, respectiv dreptul la imagine și dreptul la reputație, Curtea Europeană a avut în vedere calitatea și funcția persoanei criticate, forma/stilul și contextul mesajului critic, contextul în care este redactat articolul (cauza Niculescu Dellakeza vs. România), interesul public pentru tema dezbătută (cauza Bugan vs. România), buna-credință a jurnalistului (cauza Ileana Constantinescu vs. România), raportul dintre judecățile de valoare și situațiile faptice, doza de exagerare a limbajului artistic, proporționalitatea sancțiunii cu fapta, precum și motivarea hotărârii (cauza Bugan vs. România, cauza Dumitru vs. România).

În cauza dedusă judecății, curtea de apel a aplicat în mod corect principiile jurisprudenței CEDO sus-evocate, criticile formulate în cele două recursuri nefiind fondate.

Nu poate fi primită susținerea privind buna credință, astfel cum aceasta susține recurența pârâtă, întrucât aceasta era obligată să asigure un raport de proporționalitate între dreptul la libera exprimare și apărarea reputației persoanei, sens în care trebuia să dea dovadă de mai multă prudență, echidistanță și să se pretindă dovezi de la invitata emisiunii referitoare la faptele reclamate, verificarea acestor aspecte fiind esențială în aprecierea bunei-credințe și, ca urmare, nu se poate reține buna-credință a pârâtei în asigurarea dreptului la liberă exprimare.

Așa fiind, instanța de recurs constată că în cauza dedusă judecății au fost depășite limitele libertății de exprimare, fiind încălcat dreptul la viața privată, respectiv dreptul la imagine și dreptul la reputație, iar afirmațiile grave la adresa reclamantului ar fi impus diligențe speciale în a verifica realitatea faptelor relatate.

În acest sens, Curtea Europeană a afirmat în repetate rânduri (de exemplu, în cauza Nilsen și Johnsen împotriva Norvegiei) că afirmații referitoare la fapte determinate, care sunt susceptibile de a fi probate, făcute în absența oricăror dovezi care să le susțină și care nu sunt susținute nici de afirmațiile părții vătămate, nu se bucură de protecția art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Pe de altă parte, Curtea a subliniat că, datorită îndatoririlor și responsabilităților ce le incumbă potrivit paragrafului 2 al art. 10, protecția oferită de art. 10 ziariștilor în momentul în care comunică informații ce privesc chestiuni de interes public este subordonată condiției ca aceștia să acționeze cu bună-credință, pe baza unor fapte exacte și să furnizeze informații fiabile și precise, demne de a fi considerate credibile, cu respectarea deontologiei profesionale.

Or, în speță, condiția bunei-credințe a jurnalistului nu este îndeplinită, raportat la situația de fapt reținută, pe baza probelor, de către instanța de apel, în sensul că prin emisiunile difuzate nu s-a dorit să se prezinte vreo informație credibilă și dovedită cu privire la reclamant, ci, dimpotrivă, discreditarea reclamantului.

Modalitatea de realizare a emisiunilor de către pârâtă depășește limitele extinse ale libertății de exprimare consacrate de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, deoarece, din conținutul emisiunilor menționate, rezultă că nu s-a dorit să se atragă atenția asupra unei probleme de interes general, finalitatea fiind aceea de a afecta imaginea

reclamantului.

Nu poate fi primită susținerea pârâtei în sensul că, sancționarea sa a fost pronunțată în condițiile în care toate afirmațiile stabilite de instanță ca fiind vătămătoare pentru reclamant au fost rostite de către fosta parteneră a acestuia, d-na G.

Aceasta întrucât, în raport de dispozițiile art. 10 alin. (2) din Convenție, astfel cum au fost dezvoltate anterior, societățile de televiziune răspund direct de conținutul programelor sale și trebuie să ofere o relatare obiectivă și echilibrată cu privire la fapte și activități de interes public relatate de jurnaliști sau de terțe persoane.

În contextul arătat, fapta pârâtei constituie o faptă ilicită, care a cauzat reclamantului un evident prejudiciu moral, prin atingerea adusă imaginii și reputației acestuia, rezultând astfel și legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu.

Pe cale de consecință, constatând existența faptei ilicite (afirmații defăimătoare la adresa reclamantului), a prejudiciului (afectarea onoarei și a demnității reclamantului prin producerea cel puțin a unor suferințe psihice pe care orice persoană le-ar încerca în situația la care a fost expus reclamantul), stabilind legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu și culpa ziaristului, în mod legal instanța de apel a constatat că sunt îndeplinite condițiile art. 1357 din noul C. civ. pentru angajarea răspunderii civile a pârâtei. Angajarea acestei răspunderi nu poate fi înlăturată, raportat la art. 30 din Constituția României și art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează libertatea de exprimare, deoarece potrivit art. 30 alin. (6) din Constituție, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea și onoarea unei persoane, limitele dreptului la liberă exprimare, prevăzute de art. 10 paragraful 2 din Convenție, fiind depășite în cauză.

Cu toate acestea, Înalta Curte nu poate dispune majorarea cuantumului despăgubirilor, astfel cum solicită recurentul reclamant, în raport de dispozițiile art. 488 C. proc. civ., care permit reformarea unei hotărâri, în recurs, numai pentru motive de nelegalitate.

Așa fiind, Înalta Curte constată că hotărârea recurată a fost pronunțată cu aplicarea corectă a dispozițiilor art. 1357 din noul C. civ., art. 10 paragraful 2 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 30 alin. (6) din Constituția României, astfel că nu sunt îndeplinite condițiile art. 488 pct. 8 C. proc. civ.

Având în vedere considerentele expuse, Înalta Curte reține că recursurile declarate în cauză sunt nefondate și le va respinge ca atare.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge, ca nefondate, recursurile formulate de reclamantul A. și de pârâta Societatea B. SA împotriva Deciziei nr. 335 A din 16 martie 2018 a Curții de Apel București, secția a IV-a civilă.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 30 mai 2019.

Procesat de GGC - LM